

# GAZETA KRAKOWSKA

N<sup>ro</sup>. 25.

WE CZWARTEK DNIA 31. MARCA 1796.

## C Y R K U L A R Z.

*Do wszystkich Dominiów i Magistratów Województwa Krakowskiego Powiatów Cefs:  
Krol: Woyskiem zaiętych.*

Ninieyszym się wszystkim Dominiom i Miastom przypomina: aby wypisane a dotąd ieszcze od niektórych Dominiów iako też i Miast nie odstawione Drzewo tym pewniey naydaley do 10go Kwietnia roku terażnieyszego do Magazynu Krakowskiego odwieźli, ile że w przeciwnym razie do niemilych przystąpić by musiano krokow. Dan w Krakowie dnia 25. Marca 1796.

*Jego Cefs: Krol: Apostol: Mci: aktualny Jenerał Maior i Kommandant Brygady.*

(L.S.) *Baron v. FOULLON.*  
mpr:

*Z Londynu d. 26 Lutego.*

Rzeczpospolita Francuzka posłała kongressowi Amerykańskich Stanów przez swego ministra na znak przyjaźni Francuzką banderę: kongres kazał ją d. 4 Stycznia w swoim archiwum uroczyscie umieścić, i zlecił prezydentowi, żeby rezolucyą publicznego podziękowania do Paryża przesłał. Prezydent odpowiedział przy oddawaniu tej bandery ministrowi Francuzkiemu w tych wyrazach:

“Ministrze Francuzki! Urodziłem się w kraju wolności; poznawszy zawczasu iey wartość, zapuściłem się dla iey obrony w niebezpieczną walkę, i właśnie cały mój młody wiek strawiłem na ugruntowanie iey w mey oyczyźnie; z tego więc powodu,

kiedy widzę iż iaki uciśniony naród, podnosi sztandar wolności, wzbudzaia się we mnie wszystkie czucia udrczeń i owego sympatycznego i nieprzetłamanego życzenia; ale nadewszystko, przypadki rewolucyi Francuzkiej, sprawiły we mnie naygłębszą troskliwość i naywiększe podziwienie. Gdybym lud Francuzki nazwał walecznym, niepowtorzyłbym tylko echo powszechney pochwały; ale podziwienia godny Ludzie! przyszłe wieki będą z zadumieniem czytały historią twych okazałych czynów! Cieszę się iż czas ukończenia twych prac i nayistotnieyszych offiar się zbliża; cieszę się iż interesujące przez tyle lat rewolucyjne zaburzenia, zamieniły się w gruntowną konstytucyą, która utwierdzi to, wszystko ocoś dotąd walczył.

Aa



Cieszę się na koniec, iż ta wolność która wszystkich ożywia, i której WPan nayszczęśliwszym obrońcą byłeś, znalazła spoczynek na łonie uorganizowanego rządu; co tym więcej podchlebia dumnym zapamiętanemu wolnego Amerykanina, iż ten rząd, który ma przyspieszyć i zapewnić szczęśliwość ludu Francuzkiego, jest podobnym do naszego Przyymy WPan w tak chwalebnych okolicznościach moje nayszczęśliwsze życzenia: oświadczając mu moje uczucia względem początku, wzrostu i powiedzenia rewolucyi Francuzkiej, wyrażam zaraz i uczucia mych współobywateli, którzy iestem pewny, iż z całego serca westchną zemną do Naywyższego, aby obywatele naszej braterskiej rzeczypospolitey, nasze wspinały się aliancki, mogli iak nayszybciej używać w pokoju tej wolności, którą tak drogo okupili, i szczęścia nieoddzielnego od wolności. Przyymuję od W Pana z nayszybciej uczuciem to symbolum zwycięztwa i razem oswobodzenia tego narodu, tę chorągiew Francuzką, którąś zjednoczonym stanom Amerykańskim oddał. Okaże ten postępek kongressowi, a chorągiew będzie złożona w archiwach, które iuż oprócz tego dowod i pamiętki waszej wolności i niepodległości w sobie mieszczą. Oby te wiecznie trwały! oby przyiaźń obydwóch rzeczypospolitych dopiero z ich iestestem zagięła."

Margrabia del Campo poseł Hiszpański przy rzeczypospolitey Francuzkiej, do piero dziś z Londynu do Paryża wyjechał.

Kilka okrętów z eskadry admirała Pringle, gdzie się i sam admirał znajdował, natrafiły na Hollenderską flotę; ale że były przeciwko Hollenderskiej flocie zastabe, cofnęły się więc nazad; w tym momencie rozkazano zaraz kilku okrętom wyjść na morze.

Miasto Londyn, chce z lordem Mayor i wszystkimi korporacyami podać Królowi petycyę opokoy.

Z Brest miało 10 fregat do kapu do brey nadziei poyść. — Admirał Cornvalis, wyszedł iuż zprzeznaczoną do zachodnich Indyy transportową flotą i 5 wojennymi okrętami.

Prywatne listy donoszą z Paryża, iż

Xzeta Choiseul i Montmorency i inni emigranci, którzy przez rozbicie okrętów pod brzegami Kale dostali się w niewolę, pozyskali od dyrektoryatu łagodny wyrok; mają być z kraju wyprowadzeni.

Dyrektorowie Wschodnioindyjskiej kampanii, ogłosili następujące wiadomości:

*"W domu Wschodnioindyjskiej kampanii d. 8. Marca 1796.*

Niedawno odebraliśmy z Bombay ładem wiadomość, iż następujące posiadłości Hollenderskie, poddały się wojskom Angielskim: Malacca, i należące do niego okolice, (ale niepiszą którego dnia,) Jaffanapatam na wyspie Ceylon d. 27 września, i Cochin, na brzegach Malabaru, d. 20 października. Także mamy doniesienie o śmierci Naboba Carnaticy, d. 12 paździer: i o śmierci Peschwa pierwszego ministra Marakeńskiego rządu, d. 27 tegoż miesiąca zaszły.

Wczoraj była rada! gabinetowa względem nadeszłych depeszy z Wiednia, i kuryer Hunter musi być pogotowiu do zawiezienia odpowiedzi od Angielskiego gabinetu dwórowi Wiedeńskiemu.

Liczba zabranych nam pod czas tej wojny i naszym aliantom, aż do końca przeszłego roku przez Francuzów kupieckich okrętów, wynosi podług Lloyds listy 2009 z których 119 nażad odebrano. Francuzom zabrano 319 zaczęły wypada 1491 uza pożytek Francuzów.

Okręt przeznaczony z ponad Elby do Dunkierki, w wartości 60,000 f. szt. zatopił się na północnym morzu. Wielu naszych afsekurantów stracą na tym. — Wieść iakoby nasza eskadra zabrała, na północnym morzu jedną Hollenderską fregatę iest fałszywa, i posłała tylko żład, iż zostająca Hollenderska fregata Thetis w Leit o 36 armatach została wzięta narzecz Anglii.

Zostające Hollenderskie okręty w Pli-mut, które teraz na rzecz Anglii wzięto, mają być do naszego marynarstwa użyte.

Zona następcy Sztadhudera, ale nie sama Sztadhuderowa, wyjeżdża żład przez Cuxhaven do Brunswiku, a z tam-



tań do Berlina. Xżę Fryderyk Oranii, który ią odprowadza, ma wnieść w służbę w woysku Celsarskim, w randze jenerała majora.

Hrabia Stanhope, który nietylko że gadał zawsze w wyższej izbie lordom i szlachcie o zasadach równości, ale dał iey niedawno w wydaniu swej corki oczywiste dowody. Corka jego przyzwyczajona do prawdy i otwartości względem oycy swego, wyznała mu niedawno, iż niemoże żyć szczęśliwą, bez P. Taylor, syna iednego aptekarza w Kent. I będziesz z nim szczęśliwą, odpowiedział? To go węż; oniest młody, rozumny, pilny i pocziwy człowiek; pozwalam na twój wybór.

Zwłoki i pancerz Krzystofa Columbus, zostały przeprowadzone z St. Dominogo na okręcie san Lorenzo o 80 armatach do Havannah, gdzie na nowo z wielkimi ceremoniami będą pochowane.

W Irlandyi zostawił nieiaki P. Hutchinson 15,000 f. szt. majątku, w ziemskich dobrach; rozporządził testamentem, iż każdemu z swoich krewnych od najbliższego, aż do najodleglejszego, przeznacza roczney intraty, najodleglejszemu po 5 a najbliższemu najwięcej po 10 f. szt. Do tego majątku znalazło się 6,000 krewnych; z tej więc przyczyny proponowano już bill w parlamencie, żeby aż do 6 gradusu oznaczyć naydalsze pokrewieństwo.

Rachuią, iż ziednoczone Stany Amerykańskie, zyskały podczas tej wojny 10 millionow f. szt. na handlu. Oczekuią tu za przesłane tam terażniejszej zimy rękodzieła wielkich summ w Hiszpańskich talerach; te pieniądze będą tu w Londynie z wielkim ukontentowaniem przyjęte, ponieważ ich nawet tyle nie mają, ile do wschodnich Indyy potrzeba posłać.

Wczoray przybył tu kuryer od pułkownika Crawford z Frankfortu, który dopiero co z Paryża był do Angielskiego ministra P. Wickham do Bazylei przybył.

Flotta admirała Harvey wyszła w 13 liniowych okrętów ku brzegom Brestu, dla przeszkodzenia złaczeniu się Francuzkiej floty z Hollenderską. Także i flotta admirała Gardner wyszła w 10 liniowych okrętów.

W Loyds kawiarni potwierdziła się wiadomość; o zatonienu do wschodnich Indyy przeznaczonej fregaty Angielskiej Leda o 36 armatach pod Madeira; z całego ludu tylko się 7 osób wyratowało.

Od kilku dni zaczęto mocno na Temizie werbować maytków.

Wczoray zdrożały nagle papiery bankowe o ieden procent, ponieważ uważano iż osoby, które najwięcej zaufania ministrow posiadają wielkie summy zakupywali. Niema innej przyczyny, czembu to podniesienie przypisać można, iak przybyciu Francuzkiego officjera do lorda Grenville, który miał bardzo ważne depesze od dyrektoryatu Francuzkiego przywieść; te depesze są jeszcze ciemną zasłoną pokryte. Może to tylko idzie o ułożenie zamiany niewolników; ale powszechne życzenie widzieć zakończoną iak nayprędzej tę wojnę, chwytą naymniejsze podobieństwo do pokoiu.

Nasze eskadry nienatrafily już wyszłej Hollenderskiej floty; domyslaia się iż musiała iść do Bergen do Norwegii, dla konwoiowania z wschodnich Indyy i innych kupieckich okrętów do Hollandyi. Doia 25 lutego natrafił Sloop Smit Harwicha na Hollenderską flotę niedaleko Doggersbank; został zatrzymanym i kapitana zaprowadzono na admirałski okręt. Admirał uczynił mu niektóre pytania, i puścił Sloop na reszcie wolno, życząc mu dobrego powodzenia. Podług jego powieści były wszystkie Hollenderskie okręty dobrze uzbroione i wszystkie z nowymi żaglami, tylko ludzi niewiele było na nich.

Wszystkie znajdujące się w Portsmouth wojenne Hollenderskie okręty, zostały od tamtejszego kommandanta na rzecz rządu zabrane, pozdeymowano z nich Hollenderskie bandery, a po zawdziewano Angielskie. Będący ludzie na nich, zostali na inne Angielskie okręty przeniesieni. Te okręty znajdowały się już od dawnego czasu w naszym porcie.

Przedwczorem poszedł z Portsmouth ieden liniowy okręt Sceptre o 64 armatach, i fregata Crescent o 44, z 7 transportowymi okrętami do kapu dobrej nadziei.



Wczoray przybyła tu znowu jedna osoba z Paryża i udała się do lorda Grenville z depeszami; depesze iey były narodową pieczęcią zapieczętowane. Słychać iż do wszystkich gabinetowych ministrów przywiozła listy.

W piątek popłynął z Dünen admirał Duncan z 5 Angielskimi i 1 Rosyyskim okrętem dla złączenia się w Yarmut z flotą admirała Pringle; ale przeciwe wiatry przymusiły go wrócić się nazad do Dünen.

Wczoray powstał w niższej izbie wielki spór, względem postępku ministra w ostatniey pożyczce, który aż do godziny 4 zrana trwał. Zarzucano mu, iż dla tego pozwolił mającym do niey udział 2 miliony 600,000 f. szter: zysku, żeby sobie ziednał wiekszość dla utrzymania dwóch billow względem schadzek ludu. P. Douglas doniósł imieniem sekretney komisyi, iż P. Pitt nietylko, że jest za niewinnego uznany, ale zasługuie w całej tej czynności więcej na pochwałę i wdzięczność parlamentu, iak na naganę. Proponował więc rezolucyą, iż warunki pożyczki, są stosownie do wielkości summ, cen akcyi i innych czasowych okoliczności zrobione; iż minister w każdej części tej negocyacji tylko publicznego pożytku upatrywał, i że wcaley tej pożyczce żadne podeyrzenie na rząd niepada. — P. Francis, dowodził, iż cała ta komisyja składa się naywiecey z officialistow skarbowych i przyaciół ministra, a zatym wyrok iey jest stronniczy. Oni uwolniaią ministrów, ale publicum ich nieuwolai. — P. Pitt miał długą mowę na swoją obronę. Już, rzekł okazali nawet iego przeciwnicy, niesłuszność obwinienia, iakoby się starał przekupstwem nabydź niegodziwego wpływu; także i powody własnego interesu i prywatnego stronnictwa nie mają tu miejsca. Proponował kilkom kompetentom tę pożyczkę, aż go pewne okoliczności przymusiły dać P. Boyd pierwszeństwo. Co do zarzutu zagranicznych wexlow, to jest zwyczajna droga handlu, tak dla utrzy-

mania kupieckiego kredytu, lub rządowego iako też, w nagłych potrzebach dostarczenia pieniędzy. Iże kontrakt pożyczki, tak pożytecznie dla P. Boyd wypadł, to potrzeba zwrotowi okoliczności, a szczególniey zwycięztwom Austryackim przypisać, ale nie planowi. Zyski te jednak są nadto przesadzone, podając ich na 2 mili: 150,000 f. szter:; powiedziano iż kontrahenci 12 procentow zysku mają, lecz tylko 4 dni tak wysoko szły, zatym w 4 dniach niemógł tylko kilkogodzinny zysk bydź. "Konczę moję obronę, dod.:, tym iedy-nie życzeniem, żeby się parlament dokładnie zastanowił nad moim obwinieniem, a uzna iego niesłuszność.. P. Fox i Sheridan mieli długie mowy przeciwko P. Pittowi, w których go o nieostrożność obwiniali, co iuż jest w skarbowym ministrze wielką zbrodnią &c. Ale wszystkie zarzuty na nie się zdały; skoro przyszło do krysek znalazło się 171 za P. Pittem a 23 przeciwko niemu.

*Z Genii d 26. Lutego.*

Odebraliśmy przedwczorem przez umyślnego wiadomość z Finale, iż Francuzi przewożą artylerya na gory, i że kilka korpusow woyska iuż się ruszyło w te strony. Austryako-Sardenczyacy czynią ze swojej strony naywiększe przygotowania. — Ostatniey niedzieli udał się rządcą Novi do twierdzy Gavi z swym woyskiem, i zostawiwszy tam potrzebne rozkazy powrócił nazad. Powiadaia iż ma rozkaz za zbliżeniem się Austryaków, cofnąć się do twierdzy, a tym czasem mieszkańcy odbywają wartę w Novi. Posiłki poszły do Gavi i Sawony; komendant ostatniey fortecy dla powzięcia instrukcyi znajduie się tu teraz.

Przeszłey środy miał minister Francuzki z sekretarzem stanu konferencyę; mówią iż pónowił swoje żądanie, aby rząd pozwolił na wprowadzenie garnizonu Francuzkiego do Sawony, który zawsze będzie pod rządem Genueskim; w przypadku zaś przeciwney odpowiedzi, miał ten minister dać do zrozumienia, iż ią gwałtem wezmą.

*(Resztę w dodatku)*



dencją generała Pichegru, do sprawienia się na czynione sobie zarzuty, względem utracenia linii pod Moguncją.

*Z Włoch d. 1. Marca.*

Wszystkie Sardyńskie wojska odebrały rozkaz, żeby 10 t. m. ruszyły z swoich zimowych kwater. W Piemontcie cała milicya jest w stanie wojny. Austriacka jazda, która znacznie powiększoną została, musi już na 15 t. m. gotową być do marszu. Słychać iż Francuzi chcą ze 4 stron w 60 tysięcy Piemontczyków atakować. Około Melogno przyszło jeszcze w przeszłym miesiącu do żywej kanonady; generał w Francuzki Mafseny posłał tam posiłki. — Margrabia Caroglio pojechał do Wiednia imieniem dworu Sardyńskiego powitać Królownę Francuzką; baron de la Tour, pojechał już tam był poprzedniczo dla ułożenia przyszłej kampanii. — Do wyszłej z Liwornu Angielskiej floty admirała Jarvis z 10 liniowych okrętów złożoney, przybyła jeszcze dywizya z 4 liniowych okrętów admirała Waldegrave; więc cała flotta będzie się z 14 liniowych okrętów składać. Siła zaś wyszłej z Tulonu Francuzkiej floty wynosi 16 liniowych okrętów.

*Od niższej Elby d. 13 Marca.*

Za najpierwszym pakebotem spodziewają się z Anglii Sztadholderowey z całą iey swią do Cuxhaven; domyślają się, iż się przez Hamburg do Berlina uda. Z Brunświku poszły już na przeciwko niey trzy powozy.

*Z Koblenc d. 4. Marca*

Tutejszy kommandant zapewnił z wielkiem zaręczeniem municypalność tutejszą, iż zasady do powszechnego pokoju we 4 niedzielach będą podpisane; czego day Boże iak naprędzey doczekać. Wszystko jest z resztą u Francuzów pogotowiu, iż gdy w przypadku pokoy nienastąpi znaywiększym natężeniem otworzą kampanią.

*Od Brzegow Menu d. 7. Marca.*

Podług listow z Bazylei, P. Souci znajduje się tam jeszcze; niemogła dotąd dostać paszportu do powrocenia do Francyi; dyrektoryat zakazał wyraźnie żeby iey go niewydawać, póki sam nieda poprzedniczo pozwolenia; musi więc czekać decyzji dyrektoryatu.

P. Engestrom kanclerz Szwedzki, przybył tu 28 lutego. Ten minister pojechał najprzod ze Sztokolmu do Londynu, zamtąd udał się do Paryża, gdzie się kilka dni zabawił. Mówią iż miał w Bazylei kilka konferency z baronem Degelmann, ministrem Cesarzkim, i z ambasadorem Francuzkim obywatelem Barthelemy. Ztąd pojechał do Wiednia, gdzie ma w charakterze ambasadora Szwedzkiego zostawać. Po iego misyji wiele sobie do brego wrozą.

*Z Worms d. 6. Marca.*

W Strazburgu wierzą tak ludzie w bliżki pokóy, iak w ewangelią. Przed 4 dniami byłem w Strazburgu, mówiono mi publicznie; iż pomiędzy obiema armiami na 4 miesiące nowe armistycyum będzie zawarte, i że już z obydwóch stron zaszły do tego propozycye; w krotce ugodzą się jeszcze na ktore miasto dla zrobienia kongresu na zawarcie powszechnego pokoju.

*Z Sztokolmu d. 4. Marca.*

Krola Jmci Pruskiego Szambelan hrabia Neale wybiera się 7 t. m. w swoją podróż na powrot do Berlina. — Bieg ustawiczny kuryerow między Petersburgiem i Sztokolmem ściga wszystkich oczy na siebie.

Nowy rządca tutejszego miasta baron Elsen, zrobił sobie wiele zamítowania, a naybardziej przez poprawienie więzień i osłódenie losu nieszczęśliwych.

*Z Zurych d. 3. Marca.*

Dyrektoryat wykonawczy rzecypospolitey Fraucuzkiej zatkał wszystkim złośliwym usta, posyłać z wielką po-



chwała listy zaufania obywatelowi Barthelemy swemu ambasadorowi przykantonach Szwaycarskich. Jest to zapewne naywiększy dowód przychylności i przyiaźni od rządu Francuzkiego dla Rzeczypospolitey Szwaycarskiej.

## D O N I E S I E N I A.

Podaje się każdemu do wiadomości, iż dnia 1go maja roku bieżącego będzie robienie miodu i palenie gorzałki z prawem szynkowania w Kozienicach i należących do dóbr kameralnych Kozienickich wsiach, wraz z młynami o godzinie 9tej z rana w Ekonomii Kozienickiej przez publiczną licytacją na rok jeden, to jest od 1go lipca roku 1796 aż do ostatniego czerwca roku 1797 w arędy puszczone.

|                                                                  |   |                                                                                        |   |                   |         |
|------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------|---|-------------------|---------|
| Licytacja zacznie się od niniejszego pretium:                    |   | Pierwsze wywołanie, to jest w mieście Kozienicach odrzuciwszy mieyską iurydykęy będzie |   | 2000 Zło: Ryńs: - | grayci: |
| We wsiach Stanisławowice, Augustowie i Nowinach                  | - | -                                                                                      | - | 375               | -       |
| Hollandry, Cudowie, Przewoz i Wymysłowice                        | - | -                                                                                      | - | 375               | -       |
| Dombrowek                                                        | - | -                                                                                      | - | 125               | -       |
| Swierze i Biilany                                                | - | -                                                                                      | - | 112               | -       |
| Jedlinia, Jaroszka z młynem                                      | - | -                                                                                      | - | 500               | -       |
| Zagozdon z młynem                                                | - | -                                                                                      | - | 450               | -       |
| Jastrzębie i Kozłow                                              | - | -                                                                                      | - | 250               | -       |
| Szyski z młynem                                                  | - | -                                                                                      | - | 150               | -       |
| Makość                                                           | - | -                                                                                      | - | 62                | -       |
| Wroble, Wargocin, z przewozem                                    | - | -                                                                                      | - | 337               | -       |
| Propinacya w Kościełku, Opatkowicach i Starey wsi wraz z młynami | - | -                                                                                      | - | 2000              | -       |
| Summa                                                            |   | -                                                                                      | - | 6737              | -       |

Przeto każdy zyczący sobie licytować czwartą część wyżz wyrażoney summy przed licytacją iako Vadium złożyć obowiązany będzie, która summa każdemu po licytacji, procz naywięcszy dającemu, ktorem iako arendarz obowiązany będzie w gotowiznie lub gruntową kaucyą na całoroczną sumę w 6ciu tygodniach po licytacji złożyć, na powrót oddana będzie.

O innych warunkach arędy może się każdy zyczący sobie iey w Cels: Krol: generalno krajowym kommissoryacie w Lublinie lub ekonomii w Kozienicach zainformować.

Na Przedmieściu miasta Krakowa za fortką Mikołayską w ogrodzie Battschowskim znajduia się do przedania drzewka owocowe iako to, gruszkę, jabłko, wiśnie, śliwy, brzoskwinie, morelle, aprikzy i inne w gatunkach naywyborniejszych z zrazow czyli gryflow z ogrodu JJ. księży Karłowiczow z Paryża i innych krajow sprowadzonych, tu na zdrowych płonkach szczepione, których katalog w tymże ogrodzie rozdaie się.

Uwiedomia się Publiczność, iż licytacja kamienicy po Szlachetnym niegdę Wincentym Waryiskim pozostałej na roznie w ulicy Mikołayskiej pod Nr. 558. stojącej odwoch piętrach z wiazdem i wyiazdem będącej, z mocy wyroku Sądu Woytowsko-sawniczego Krakowskiego zapadłego dnia 20 Miesiaca Kwietnia roku bieżącego 1796 w Ratuszu Krakowskim o godzinie drugiej popołudniu odprawiać się będzie. Zyczący sobie teyże Kamienicy za gotowe pieniądze nabycia, raczy się na oznaczonym mieyscu znajdować.

Gdy przy odebraniu Krakowa zastał J. C. K. Mci cywilny Kommissoryat, na tamteyszym celnym składzie, dwie skrzynki: iedna pod znakiem L C D A Nro: 3, a druga pod Nro. 10, i ieden kufer pod adresem: Panu Jakubowi Baruch Solow, Rabinowi w Warszawie, o które się już od kilku lat nikt nieodzywa. Podaje się zatem do wiadomości, iż ktokolwiek, ma iakie prawo do rzeczonych towarow, żeby się w przeciągu trzech miesięcy do Krakowskiego J. C. K. Mci Kommissoryatu nieodwłocznie zgłaszał; gdyż w przeciwnym razie, jeżeli się po upłynionym terminie, nikt o rzeczzone towary nieodezwie, Kommissoryat J. C. K. Mci będzie więc przymuszony postąpić sobie z niemi, iak mu sama sprawiedliwość przepisuje. Wydane z J. C. K. Mci Cywilnego Kommissoryatu, W Lublinie d. 29. Lutego 1796. roku.



## G A Z E T Y K R A K O W S K I E Y

WE CZWARTEK DNIA 31. MARCA 1796.

*Reszta z Genui d. 26. Lutego.*

W niedostatku urzędowych wiadomości, co się stało w Sardynii, przytaczamy tu co mamy z opowiedzenia iednego xdzia i kanonika, który uymykając przed zapalczywością ludu z Salsarii przybył niedawno do Liwornu. Lud Cagliaryski rozsiekawszy kommandanta woysk i intendenta skarbowego wyspy Sardynii, utworzył sobie naywyższą radę dla wewnetrznego rządu; wszyscy cudzoziemcy, którzy byli na urzędach zostali wypędzeni, i nie zostawił tylko woysko, któremu nakazał posłuszeństwo od ludu wybranemu szefowi. Wysłano deputowanych do Krola, dopominając się o swoje prawa i przywileje; ci deputowani powrociwszy nieukontentowani zniczem, lud się tedy nakłonił do formalney rewolucyi. Wice-król się pozostał, ale mu odebrano wszelką władzę; rada naywyższa się zatrudnia wszystkim. Mieszkańcy wsiów i wewnatrz wyspy, zostawszy pozyskani porwali się do broni, i oświadczyli iż niechcą być posłuszni wicekrólowi, tylko radzie naywyższej. Miasto Oristano poszło za tym samym przykładem i nie zostało się tylko Salsarii. Arcybiskup i rządca ostatniego miasta połączwszy się z liczną szlachtą i z ziemni opierali się długo insurgentom. Dwa razy xżę Asinara zapomocą pieniędzy, szlachty i xży potrafił ugasić burzę gminu, która powszechnym pożarem gro-

ziła. Nakoniec uczony prawa P. Mondj, udawszy się do Cagliari i naradziwszy się z insurgentami, potrafił za powrotem swoim nakłonić mieszkańców gór i wsiow około Salsari do uskutecznienia iego projektów. Zebrawszy ich się 10 do 12 tysięcy udali się pod mury Salsari; chcieli opanować iedną bramę, ale zostali z stratą od szlachty odpędzeni; zaczęli więc okolicę miasta starabować. Rządca obawiając się, żeby lud, który dotąd był spokojnym przypatrywaczem, nieuiął się za insurgentami, umyślił w puścić ich do miasta; czego dopełnił pomimo reprezentacyi szlachty i xży. Co tylko rewolucyoniści weszli do miasta, złapali zaraz arcybiskupa i rządcę, i odesłali pod mocnym konwoiem okutych w kajdany do Cagliari. Więcey iak 40 naypierwszych familii z Salsari ratowało się ucieczką; lud Salsarii złączywszy się z insurgentami uformował sobie rząd na wzór Cagliari. Wierni Królowi nie mają inney nadziei iak w Anglikach, iż wyląduią z Liworna, który regiment z eskadry Angielskiej na usmierzenie insurekcyi.

*Z Paryża d. 7. Marca.*

Stosownie do rezolucyi dyrektoryatu względem cudzoziemców, był palais-royal w tych dniach kilka razy woyskiem otoczony. Kilka osób zaaresztowano, pomiędzy innemi i plebana niegdyś tuteyszego kościoła S. Rocha nazwiskiem Margneli. Kilka austeryi także przetrząsniono; mie-



szkaiących tam cudzoziemców zrewidowano papiery i wiele osób poaresztowano.

Przedwczorem pokazała się około Tuluonu o 15 żaglach Angielska flotta; wystrzelono z portu kilka razy do iednego liniowego okrętu i fregaty, które się zbliżyły do portu. Fregata Diana ma być śpieszno do wyścia na morze gotową. Nasza eskadra, która się pod admirałem Richery w Kadyx znalazła, odebrała rozkaz żeby się na 6 miesięcy opatrzyła w żywność.

Jenerał Hoche wydał znowu odezwę do mieszkańców zachodnich departamentów; w której zapowiada, iż ktokolwiek się porwie z nich nazad do broni, a będzie złapany, zostanie przez komiśnią wojskową na śmierć skazany.

Jenerał Hedouville doniósł jeszcze o rozmaitych zwycięstwach nad szuanami; pomiędzy innym, iż na d. 25 lutego przeszło dwóch dywizyjnych szefów Charetta z wielą oficerami do republikanów, którzy złożwszy broń, oświadczyli, iż sami dopomogą do złapania Charetta, który się od miejsca do miejsca tuła; lecz dla bezpieczeństwa zostali wszyscy pod straż oddani. "Na wszystkich punktach naszych linii, mówi są republikanie zwycięzcami, i ta piękna dekada, w której się tyle dobrego dzieje, jeszcze niejest zakończoną!,,

Z przyczyny czynionych wielu rabunków i spustoszeń po departamentach, wydał minister Merlin okólnik do administracyi departamentowych, w której ich wzywa, żeby wyrwali narodowe gwardye z owej niebezpiecznej nieczynności, która teraz miejsce patryotyzmu, co ich niegdyś w rewolucyi dystyngwował zdać się zastępować. Rozbojnicy przyszli tylko dla tego do tej śmiałości, iż nieodzinali odporu; potrzeba żeby się mieszkańcy połączyli razem przeciwko nim. Ktokolwiek niechce zadosyć czynić powinnościom gwardyi narodowej, będzie osobście za to odpowiadał. "Rzekłem do Francuzów, kończy Merlin, którzy sobie wzięli za punkt honoru być posłusznymi na głos oyczyzny, i ci, którzy Królów

zwyciężyli, pokonała łatwo garstkę nikczemnych rozbojników.,,

Na sefsyi 5 zdał Echasseriaux radzie pięciuset, imieniem wyznaczoney komiśsi do roztrząśnienia projektu Dubois Crancé rapport. "Oświadczyliście, iż chcecie podnieść kredyt afsygnatów; potrzeba naszych armij, stan handlu, słowem wszystko was przymusza żebyście iak najsprężej dopiełi tego zamiaru. Wybraliśmy naysławniejsze myśli z planu Dubois Crancé; malsa afsygnatów dla podniesienia ich kredytu, musi jeszcze być bardziej zmniejszoną. Ze 40,000 millionów będących w cyrkulacyi, zmniejszyło się przez przymuszoną pożyczkę aż do 25,000 mill: a przez odebranie reszty przymuszonej pożyczki zmniejszy się ich malsa aż do 15,000 millionów. Spieszne wybranie pozostałych podatków, sprzedaż dóbr narodowych, zmniejszą ją jeszcze bardziej i prawdziwy stosunek między gotowem pieniądzem i afsygnatami znowu nazad za prowadzi. Szpetny handel pieniądzem musi być zatamowany; zawsze mogą pieniądze w handlu cyrkulować, ale niepotrzeba żeby były narzędziem lichwiarstwa do poniżenia afsygnatów; jeżeli go zupełnie niemożna zniszczyć, potrzeba mu przynajmniej kluby nałożyć.,,

Na propozycyą Defermont, dekretowała rada na drugi dzień stosownie do tego planu, następujące artykuły: 1. Dyrektoryat ma wszelkimi sposobami przyspieszyć przymuszoną pożyczkę; 15 i 30 każdego miesiąca ma ciała prawodawczemu o tym dać rapport. Aż do 20 marca będą jeszcze w departamencie Sekwany, a do 4. kwietnia po innych departamentach 100 liwr: w afsygnatach za i w gotowych pieniądzech przyjmowane; po upłynionym zaś czasie tym po 110 liwr: za i, i po iednym procencie za każdy dzień przedłużenia kary. 2. Ci, którzy dotąd drożey zapłacili iak po 100 liwr: za i odbierają na to rewers, co im potem w podatkach będzie potrąco-



ne. Ci, którzy są drogo otaxowani odbie-  
rą wynagrodzenie w afsygnatach.

*Z Londynu d. 11. Marca.*

Dnia 3. bill pieniężny na nadzwyczajne i nieprzewidziane wydatki 2 mill. 500,000 f. szt. był w wyższej izbie po trzeci raz czytany.

Dnia 10. wnioś P. Grey ważne roztrząśnienie stanu narodowego do parlamentu. "Jakie kolwiek bądź są zdania zaczęł P. Grey, o początku i prowadzeniu teraźniejszej wojny, na to się jednak każdy zgodzi, i musi przyznać, iż wogólności naród jest na największe niebezpieczeństwami wystawiony: znajdujemy się teraz w podobnej chorego kryzysie, który między życiem i bojaźnią się waha; iak życie i śmierć zawisły od Najwyższego, tak też los teraźniejszej wojny zawisł od tej izby. Przyjaciel mój Fox, wprowadził już przeszłego roku podobną propozycją, w której wyłuszczył stan naszych alliantów, położenie nieprzyjaciela i dowiódł na nasze nieszczęście, iż cały ciężar wojny na nas spada. Wszystko co przepowiedział spełniło się; ale ja zatrudnię się szczególnie stanem skarbu, ponieważ od tego zawisło czy będziemy na potym w stanie co rok zaciągać 18 millionów. Jak kolwiek się więc wojna Francuzka zakończy, czy na umiarkowanej monarchii, czy iak się spodziewam na rządzie republikańskim, i iak prędko bydz pokoy nastąpi, chociażby i jutro, to powinniśmy się jednak nad naszą siłą, lub słabością zastanowić; bo ten tylko lud może prawa przepisywać, którego skarb jest w dobrym stanie. Jesteśmy już 4 rok w wojnie; kószt pierwszy 3 lat wynosił 77 millionów, od których roczney prowizyi przyszło 2 mill. 600,000 f. szt. więc daleko większa summa, iak wszystkie narodowe długi przed rokiem 1756 wynosiły. Nigdy jeszcze żadnemu ministrowi skarbowemu, niebyły tak wielkie summy pozwolone, a przecię teraźniejszy P. Pitt, który takowe systema lordowi North naganiał, iż bez pieniędzy i zezwolenia parlamentu zaciągał pieniądze, właśnie raz jeszcze tyle wydał,

iak mu było pozwolone. Rachunki wydatków wynosiły przez 3 lata 1793,94 i 95 ze wszystkim 35 mill. 400,000 f. szt. to jest: 15 mill. 200,000 na armie, 17 mill. 600,000 na marynarstwo i 2 mill. 600,000 na artyleriją; a nadzwyczajne wydatki przez te 3 lata wynosiły znowu 31 mill. 280,000 f. szt. to jest: 13 mill. 770,000 na armie, 14 mill. 350,000 na marynarstwo i 3 mill. 160,000 na artyleriją. Chlubię się iako Brytańczyk z przewyższających naszych sił morskich; lecz pomimo wszystkich świetnych zwycięstw i zdobyczy, iakże zle okrywano nasz handel na morzu! iakież nieszczęście niespotkało flott do Quiberonu i do zachodnich Indyy! W wojnach za panowania Willhelma i Anny, w których Xzę Marlborough nieoszczędzał ani pieniędzy, ani ludzi, niewynosiły w 20 latach nadzwyczajne wydatki tylko 3 milliony. Otoż to wiek mężów wielkich, którzy małemi sposobami wielkich rzeczy dokazywali; teraz jest nadzwyczaj wiele sposobow, ale zato ludzi niemasz! Nawet i w Amerykańskiej wojnie nieprzechodziły w pierwszych 3 latach 1778,79 i 80 wydatki wojenne 6 millionów. Użycie pieniędzy na wyprawę Indyjskiej flotty, może się nazwać niepotrzebnym ztrwonieniem wielkich summ. Wiele pieniędzy użyto przeciwko zamiarowi rządu: iak na przykład wystawienie wielu kószar dla lądowej millicyi, które przeszło milion kosztowały, i niemożna na nie inaczej spoglądać, tylko iak na fortyce kraiove, które mogą w sobie 40,000 woyska umieścić, chociaż etat podczas pokoiu nieprzepisuje tylko 18,000 ludzi. Jeżeli tak ogromna siła będzie zawsze utrzymywana, obawiam się, żeby to systema nie zaszkodziło gospodarstwu politycznemu i nawet samey wolności niezagroziło. Do transportów ustanowiono osobną administracją, która tyle dotąd kosztowała, iżby za to można kilka liniowych okrętów wystawić, i przyczyniła się jeszcze do spóźnienia wyścia flotty admirała Christian do zachodnich Indyy. Do iak okropnego stanu przyprowadzono bank narodowy i cały handel przez nadzwyczajne wybieranie pie-



niędzy! Wiele wydziałów nie są jeszcze wypłacone, i gdyby dziś pokoy nastąpił, ciekawa jest, wiele by też nasz etat podczas pokoiu wynosił. Ażeby sobie przynajmniej jakie wyobrażenie o nim zrobić, przytoczę tu rok 1788: wydatki tego roku wynosiły 16 mill. 796,000 f. szt. lecz teraz, dodając prowizyą nowych 77 mill. odmiana w publicznych podatkach, niezafundowane długi kasy skarbowey i bilety morskie, niemoga być mniejsze iak 22 milliony, co rocznie podczas pokoiu. Jeżeli porachuję wszystkie tasy, nie przypuszczając najmniejszej odmiany, to niewynoszą iak 19 mill. 500,000 f. szt. więc potrzeba się jeszcze o 2 mill. i pół co rocznie starać; zazczym w tak smutnych okolicznościach zni-

ka tu zupełnie plan zmniejszenia narodowego długu. Przychodzi mi tu namysł z tego powodu, pewnego Hollendra anekdotka; który z jednego końca kręcił linę zsiąną, a z drugiego mu ją osioł zjadał. Niebezpieczeństwa nowych zasad Francuzkich dla naszej wolności i religii, nie są tylko imaginarne; ale niebezpieczeństwa wyczerpanego skarbu są rzeczywiste, dla tego proponuję żeby się izba zamieniła w kommisyą i rozważyła stan narodu. — P. Jenkinson i inni odpowiedzieli P. Grey na zarzuty przeciwko ministrom, i kiedy przyszło do kresek, minister odniósł zwycięztwo, większością 207 kresek przeciwko 45.

## D O N I E S I E N I A.

Podaje się każdemu do wiadomości, iż dnia 1go maja roku bieżącego będzie robienie miodu i palenie gorzałki z prawem szynkowania w Kozienicach i należących do dóbr kameralnych Kozienickich wsiach, wraz z młynami o godzinie 9tej z rana w Ekonomii Kozienickiej przez publiczną licytacją na rok ieden, to jest od 1go lipca roku 1796 aż do ostatniego czerwca roku 1797 w aręde puszczone.

| Licytacja zacznie się od niniejszego pretium:                    |       | Pierwsze wywołanie, to jest w mieście Kozienicach odrzuciwszy mieyską iurydykęyą będzie |       | 2000 Zł: Ryńs: | gracy: |
|------------------------------------------------------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------|----------------|--------|
| We wsiach Stanisławowice, Augustowie i Nowinach                  | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 375            | - - -  |
| Hollendry, Cudowie, Przewoz i Wymysłowice                        | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 375            | - - -  |
| Dombrowek                                                        | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 125            | - - -  |
| Swierze i Biłany                                                 | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 112            | - - -  |
| Jedlinia, Jaroszką z młynem                                      | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 500            | - - -  |
| Zagordon z młynem                                                | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 450            | - - -  |
| Jastrzębie i Kozłow                                              | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 250            | - - -  |
| Szyski z młynem                                                  | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 150            | - - -  |
| Makość                                                           | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 62             | - - -  |
| Wroble, Wargocin, z przewozem                                    | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 337            | - - -  |
| Propinacya w Kościółku, Opatkowicach i Starey wsi wraz z młynami | - - - | - - -                                                                                   | - - - | 2000           | - - -  |
| Summa                                                            |       | - - -                                                                                   | - - - | 6737           | - - -  |

Przeto każdy życzący sobie licytować czwartą część zwyż wyrażoney summy przed licytacją iako Vadium złożyć obowiązany będzie, która summa każdemu po licytacji, procz najwyższej dającemu, ktoen iako arendarz obowiązany będzie w gotowiznie lub gruntową kaucyą na cało roczną summe w 6ciu tygodniach po licytacji złożyć, na powrót oddana będzie.

O innych warunkach aredy może się każdy życzący sobie iey w Cefś: Krol: generalno krajowym kommisoryacie w Lublinie lub ekonomii w Kozienicach zainformować.

Gdy przy odebraniu Krakowa zastał J. C. K. Mci cywilny Kommissoryat, na tamteyszym zelnym składzie, dwie skrzynki: iedna pod znakiem L C D A Nro: 3, a druga pod Nro. 10, i ieden kufer pod adresem: Panu Jakubowi Baruch Solow, Rabinowi w Warszawie, o które się iuz od kilku lat nikt nieodzywa. Podaje się zatem do wiadomości, iż ktokolwiek, ma iakie prawo do rzeczonych towarow, żeby się w przeciągu trzech miesięcy do Krakowskiego J. C. K. Mci Kommissoryatu nieodwłocznie zgłaszał; gdyż w przeciwnym razie, jeżeli się po upłynionym terminie, nikt o rzeczonych towarach nieodezwie, Kommissoryat J. C. K. Mci będzie więc przymuszony postąpić sobie z niemi, iak mu sama sprawiedliwość przepisuje. Wydane z J. C. K. Mci Cywilnego Kommissoryatu. W Lublinie d. 29. Lutego 1796. roku.